

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

دانشکده: تربیت

رشته: مشاوره و راهنمایی

پایان نامه کارشناسی ارشد

رابطه رعایت معیارهای اسلامی انتخاب همسر و دنیاگرایی با رضامندی زناشویی

استاد راهنما

حجت الاسلام دکتر محمدرضا جهانگیرزاده

استاد مشاور

حجت الاسلام دکتر مسعود نورعلیزاده میانجی

نگارش

سیدمرتضی موسوی

الحمد لله الذي
خلقنا من
الحمم

صورت

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت

دانشکده: تربیت

رشته: مشاوره و راهنمایی

پایان نامه کارشناسی ارشد

رابطه رعایت معیارهای اسلامی انتخاب همسر و دنیاگرایی با رضامندی زناشویی

استاد راهنما

حجت الاسلام دکتر محمدرضا جهانگیرزاده

استاد مشاور

حجت الاسلام دکتر مسعود نورعلیزاده میانجی

نگارش

سیدمرتضی موسوی

بسمه تعالی

تعهدنامه اصالت پایان نامه

این جانب سیدمرتضی موسوی فرزند سید اصغر متولد ۱۳۶۹ / ۶ / ۴ به شماره شناسنامه ۱۴۵۰۲۴۹۸۷۶ صادره از اردبیل به شماره دانش پژوهی ۹۴۱۱۱۰۰۹ رشته مشاوره و راهنمایی متعهد می شوم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی این جانب است و دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این زمینه از آنها استفاده شده است مطابق مقررات ارجاع و در فهرست منابع و مآخذ ذکر گردیده است.

این پایان نامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است. در صورت اثبات تخلف (در هر زمان) مدرک تحصیلی صادرشده توسط مؤسسه از اعتبار ساقط خواهد شد.

نام و نام خانوادگی دانش پژوه

سید مرتضی موسوی

امضاء

حقوق مادی و معنوی پایان نامه

چاپ و انتشار پایان نامه های تحصیلی دانش پژوهان مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت بیان گر بخشی از فعالیت های علمی- پژوهشی مؤسسه است.

این جانب سید مرتضی موسوی دانش پژوه رشته مشاوره و راهنمایی مقطع کارشناسی ارشد، متعهد می گردم موارد ذیل را در خصوص حقوق مادی و معنوی پایان نامه ام با موضوع:

رابطه رعایت معیارهای اسلامی انتخاب همسر و دنیاگرایی با رضامندی زناشویی

رعایت نمایم و در صورت تخلف از موارد ذیل، کلیه تبعات حقوقی آن بر عهده این جانب خواهد بود:

۱. در صورت اقدام به چاپ پایان نامه، مراتب را قبلاً به صورت کتبی به معاونت پژوهش مؤسسه اطلاع دهم و در صورت تمایل مؤسسه به چاپ پایان نامه به صورت کتاب، اولویت با مؤسسه خواهد بود.

نام و نام خانوادگی دانش پژوه

سید مرتضی موسوی

امضا

بشکر و قدردانی:

بانشکر فراوان از ریاست محترم مؤسسه اخلاق و تربیت، و اساتید گرامی که در طول دوره کارشناسی ارشد خدمتشان
بودم، و با سپاس از استاد حجة الاسلام جناب آقای دکتر جهانگیرزاده (استاد راهنما) و استاد حجة الاسلام جناب آقای دکتر
نورعلیزاده (استاد مشاور) که در به ثمر رسیدن این رساله، زحمات بسیاری را متحمل شدند.

چکیده

از جمله عواملی که می‌تواند رضایت‌مندی زناشویی را تحت تأثیر قرار دهد، رعایت معیارهای اسلامی انتخاب همسر و دنیاگرایی است. با عنایت به اهمیت موضوع، هدف کلی در این پژوهش تعیین رابطه و سطح پیش‌بینی رضامندی زناشویی از طریق معیارهای اسلامی انتخاب همسر و دنیاگرایی (و مؤلفه‌های آن‌ها) با رویکرد اسلامی است. همچنین نقش جنسیت در این رابطه نیز مورد بررسی قرار گرفت. روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. به منظور گردآوری داده‌ها از سه پرسشنامه رضایت زناشویی جدیری و معیارهای اسلامی انتخاب همسر حسین خانی و دنیاگرایی با رویکرد اسلامی استفاده شد و داده‌ها بر اساس ضرایب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون، تجزیه و تحلیل شده است. جامعه آماری پژوهش حاضر، خانواده‌های موجود در منطقه ۶ شهرک پردیسان شهر قم و به تعداد ۱۰۰۸ بوده که ۱۱۰ نفر از آنان به صورت تصادفی ساده به عنوان نمونه انتخاب شدند.

یافته‌ها نشان داد که رعایت معیارهای اسلامی انتخاب همسر و دنیاگرایی، رضامندی زناشویی را پیش‌بینی می‌کند و همچنین از بین مؤلفه‌های اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر، مؤلفه آرامش بخشی در سطح اطمینان ۹۵ درصد با رضامندی رابطه معنی‌دار و مستقیم دارد. در مورد مؤلفه‌های دنیاگرایی نیز مؤلفه آخرت‌گریزی با سطح اطمینان ۹۵ درصد، رابطه معکوس و مؤلفه عدم گرایش به عبودیت با سطح اطمینان ۹۹ درصد، رابطه مستقیم و معناداری با رضامندی پاسخگویان دارند و این مؤلفه‌ها می‌توانند پیش‌بینی کننده میزان رضایت زناشویی باشند. همچنین به دست آمد که جنسیت می‌تواند در رابطه میان رعایت معیارهای اسلامی انتخاب همسر و دنیاگرایی با رضامندی تفاوت ایجاد کند؛ بعلاوه متغیر دنیاگرایی پیش‌بینی کننده مناسبی برای اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر مردان است و هر چه میزان دنیاگرایی بیشتر باشد، میزان اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر کمتر می‌شود. بنابراین نتیجه‌گیری می‌شود که متغیرهای مرتبط با دین‌داری و رعایت معیارهای اسلامی انتخاب همسر می‌تواند در افزایش رضامندی زناشویی نقش داشته باشد.

کلید واژه‌ها:

رضامندی زناشویی، معیارهای اسلامی انتخاب همسر، دنیاگرایی

فهرست مطالب

فصل اول.....	۱
مفاهیم و کلیات.....	۱
مقدمه.....	۲
۱-۱- بیان مسئله.....	۳
۲-۱- اهمیت و ضرورت مسئله.....	۵
۳-۱- هدف پژوهش.....	۶
۴-۱- فرضیه‌های پژوهش.....	۶
۵-۱- تعاریف نظری و عملیاتی متغیرها.....	۷
۱-۵-۱- رضامندی زناشویی.....	۷
۲-۵-۱- انتخاب همسر.....	۷
۳-۵-۱- دنیاگرایی.....	۸
فصل دوم.....	۱۰
مبانی نظری و پیشینه.....	۱۰
۱-۲- رضامندی زناشویی.....	۱۱
۱-۱-۲- تعریف رضایتمندی زناشویی.....	۱۱
۲-۱-۲- نقد تعاریف رضامندی زناشویی.....	۱۱
۲-۱-۲- عوامل رضامندی.....	۱۲
۲-۱-۲-۱- دین‌داری و عمل به باورهای دینی.....	۱۳
۲-۲-۱-۲- سبک زندگی.....	۱۳
۳-۲-۱-۲- ویژگی‌های شخصیتی.....	۱۴
۴-۲-۱-۲- سبک‌های دل‌بستگی.....	۱۴
۵-۲-۱-۲- میزان تحصیلات زوجین.....	۱۴
۶-۲-۱-۲- برخورداری از مهارت‌های ارتباطی.....	۱۵

ب

- ۱۶-۲-۱-۷- کیفیت ارتباط همسران با دو خانواده اصلی.....۱۶
- ۱۶-۲-۱-۸- سلامت روان.....۱۶
- ۱۷-۲-۱-۹- انتخاب همسر.....۱۷
- ۱۷-۲-۱-۱۰- دنیاگرایی.....۱۷
- ۱۸-۱-۳- کارکردها و آثار رضامندی زناشویی.....۱۸
- ۱۸-۱-۳-۱- نقش رضامندی در طلاق.....۱۸
- ۱۸-۱-۳-۲- نقش رضامندی در فرزندپروری.....۱۸
- ۱۹-۱-۳-۳- نقش رضامندی در افسردگی خانواده.....۱۹
- ۱۹-۲-۲- انتخاب همسر.....۱۹
- ۱۹-۲-۱- تعریف ازدواج.....۱۹
- ۱۹-۲-۱-۱- تعریف ازدواج در مکاتب مختلف.....۱۹
- ۲۰-۲-۱-۲- تعریف ازدواج در اسلام.....۲۰
- ۲۰-۲-۲- هدف ازدواج.....۲۰
- ۲۱-۲-۳- اهمیت انتخاب همسر.....۲۱
- ۲۲-۲-۴- عمده‌ترین نظریه‌های همسرگزینی.....۲۲
- ۲۲-۲-۴-۱- همسان همسری.....۲۲
- ۲۲-۲-۴-۲- نظریه نیازهای مکمل.....۲۲
- ۲۳-۲-۴-۳- نظریه مبادله.....۲۳
- ۲۳-۲-۴-۴- نظریه همانندی.....۲۳
- ۲۴-۲-۴-۵- نقد اجمالی نظریه‌ها.....۲۴
- ۲۵-۲-۵- معیارهای اسلامی انتخاب همسر.....۲۵
- ۲۶-۲-۵-۱- دین‌داری.....۲۶
- ۲۶-۲-۵-۲- حسن خلق.....۲۶
- ۲۷-۲-۵-۳- کفو بودن.....۲۷

- ۲۸.....۲-۲-۵-۴- اصالت خانوادگی.....
- ۲۸.....۲-۲-۵-۵- عاقل بودن.....
- ۲۸.....۲-۲-۵-۶- عفیف و باحجاب بودن.....
- ۲۹.....۲-۲-۵-۷- بارور بودن.....
- ۲۹.....۲-۲-۵-۸- ثروت.....
- ۳۰.....۲-۲-۵-۹- زیبایی.....
- ۳۰.....۲-۲-۵-۱۰- سایر معیارها.....
- ۳۰.....۲-۲-۶- آثار انتخاب مطلوب.....
- ۳۰.....۲-۲-۶-۱- تکامل.....
- ۳۱.....۲-۲-۶-۲- سکونت و آرامش هر چه بیشتر.....
- ۳۲.....۲-۲-۶-۳- تربیت نسل صالح و توحیدی.....
- ۳۲.....۲-۲-۶-۴- بازداشتن از گناه.....
- ۳۳.....۲-۲-۶-۵- سلامت روانی هر چه بیشتر.....
- ۳۴.....۲-۳-۲- دنیاگرایی.....
- ۳۴.....۲-۳-۱- مفهوم شناسی دنیاگرایی.....
- ۳۴.....۲-۳-۱-۱- دنیا در لغت.....
- ۳۴.....۲-۳-۱-۲- دنیا در اصطلاح.....
- ۳۴.....۲-۳-۱-۳- دنیاگرایی.....
- ۳۵.....۲-۳-۲- انواع دنیاگرایی.....
- ۳۵.....۲-۳-۱-۲- دنیاگرایی ممدوح.....
- ۳۶.....۲-۳-۲-۲- دنیاگرایی مذموم.....
- ۳۶.....۲-۳-۳- عوامل دنیاگرایی.....
- ۳۶.....۲-۳-۳-۱- جهل.....
- ۳۷.....۲-۳-۳-۲- غفلت از خدا و معاد.....

- ۳۷..... لذت طلبی..... ۳-۳-۳-۲
- ۳۷..... عدم تعقل..... ۴-۳-۳-۲
- ۳۸..... آرزوی طولانی..... ۵-۳-۳-۲
- ۳۹..... آثار دنیاگرایی در منابع اسلامی..... ۴-۳-۲
- ۳۹..... منشأ گناهان و لغزش‌ها..... ۱-۴-۳-۲
- ۳۹..... فراموشی یاد خدا..... ۲-۴-۳-۲
- ۴۰..... غم و اندوه..... ۳-۴-۳-۲
- ۴۰..... خستگی روانی و جسمی..... ۴-۴-۳-۲
- ۴۰..... احساس فقر و پریشانی امور..... ۵-۴-۳-۲
- ۴۱..... جزع و بی‌تابی مقابل مشکلات..... ۶-۴-۳-۲
- ۴۱..... شقاوت و بدبختی..... ۷-۴-۳-۲
- ۴۲..... حرص..... ۸-۴-۳-۲
- ۴۲..... تکبر..... ۹-۴-۳-۲
- ۴۲..... بردگی و ذلت..... ۱۰-۴-۳-۲
- ۴۳..... عدم عذرخواهی و عذرپذیری..... ۱۱-۴-۳-۲
- ۴۳..... آثار حب دنیا در حدیث معراج..... ۱۲-۴-۳-۲
- ۴۴..... طمع..... ۱۳-۴-۳-۲
- ۴۴..... بخل..... ۱۴-۴-۳-۲
- ۴۴..... مفهوم مقابل دنیاگرایی و آثار آن..... ۵-۳-۲
- ۴۴..... زهد..... ۱-۵-۳-۲
- ۴۵..... آثار زهد..... ۲-۵-۳-۲
- ۴۵..... آسان شدن گرفتاری‌ها و مشکلات..... ۱-۲-۵-۳-۲
- ۴۵..... آگاه شدن به روش‌های مقابله با مشکلات..... ۲-۲-۵-۳-۲
- ۴۶..... راحتی و آرامش..... ۳-۲-۵-۳-۲
- ۴۸..... معنویت و عشق به پرستش..... ۴-۲-۵-۳-۲

- ۶۳.....۲-۵-۶- اثر خستگی روانی و جسمی بر رضامندی.....
- ۶۴.....۲-۵-۷- اثر طمع بر رضامندی.....
- ۶۴.....۲-۵-۸- اثر بخل بر رضامندی.....
- ۶۴.....۲-۶- پیشینه پژوهش.....
- ۶۴.....۲-۶-۱- رضامندی زناشویی.....
- ۶۶.....۲-۶-۲- انتخاب همسر و رضامندی.....
- ۶۷.....۲-۶-۳- دنیاگرایی و رضامندی زناشویی.....
- ۶۸.....۲-۶-۴- تفاوت جنسیتی در عوامل مؤثر بر رضامندی زناشویی.....
- ۷۲.....فصل سوم.....
- ۷۲.....روش‌شناسی پژوهش.....
- ۷۳.....۳-۱- مقدمه.....
- ۷۳.....۳-۲- طرح پژوهش.....
- ۷۳.....۳-۳- جامعه آماری.....
- ۷۴.....۳-۴- نمونه آماری و روش نمونه‌گیری.....
- ۷۴.....۳-۵- ابزارهای پژوهش.....
- ۷۴.....۳-۵-۱- پرسشنامه رضایت زناشویی با رویکرد اسلامی.....
- ۷۵.....۳-۵-۱-۱- اعتبار و روایی پرسشنامه.....
- ۷۵.....۳-۵-۲- پرسشنامه انتخاب همسر.....
- ۷۷.....۳-۵-۲-۱- روایی و پایایی.....
- ۷۷.....۳-۵-۲-۳- تفسیر عوامل مقیاس آقایان.....
- ۷۸.....۳-۵-۲-۴- تفسیر عوامل مقیاس خانم‌ها.....
- ۷۹.....۳-۵-۳- پرسشنامه دنیاگرایی.....
- ۷۹.....۳-۵-۳-۱- روایی و اعتبار محتوای «مسد».....
- ۸۰.....۳-۵-۳-۲- مؤلفه‌های پرسشنامه.....

۸۱.....	۳-۶- روش اجرای پژوهش.....
۸۲.....	۳-۷- تجزیه و تحلیل اطلاعات.....
۹۲.....	فصل چهارم.....
۹۲.....	یافته‌های پژوهش.....
۹۳.....	۴-۱- یافته‌های توصیفی.....
۹۸.....	۴-۲- یافته‌های استنباطی.....
۹۸.....	۴-۲-۱- همبستگی پیرسون.....
۱۱۳.....	۴-۲-۲- رگرسیون.....
۱۳۴.....	فصل پنجم.....
۱۳۴.....	بحث و نتیجه‌گیری.....
۱۳۵.....	۵-۱- بحث و نتیجه‌گیری.....
۱۳۵.....	۵-۲- فرضیه اصلی.....
۱۳۵.....	۵-۲-۱- فرضیه اول.....
۱۳۹.....	۵-۲-۲- فرضیه دوم.....
۱۴۲.....	۵-۳- فرضیه‌های فرعی.....
۱۴۲.....	۵-۳-۱- فرضیه فرعی اول.....
۱۴۳.....	۵-۳-۲- فرضیه فرعی دوم.....
۱۴۴.....	۵-۳-۳- فرضیه فرعی سوم.....
۱۴۵.....	۵-۳-۴- فرضیه فرعی چهارم.....
۱۴۶.....	۵-۴- محدودیت‌های تحقیق.....
۱۴۷.....	۵-۵- پیشنهادها و تحقیق.....
۱۳۸.....	منابع.....
۱۳۸.....	منابع فارسی.....
۱۴۶.....	منابع لاتین.....

فهرست جداول

- جدول ۴- ۱: توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب جنس ۹۳
- جدول ۴- ۲: توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب گروه سنی ۹۳
- جدول ۴- ۳: آماره‌های توصیفی سن پاسخگویان ۹۳
- جدول ۴- ۴: توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب مدت ازدواج ۹۴
- جدول ۴- ۵: آماره‌های توصیفی مدت ازدواج پاسخگویان ۹۴
- جدول ۴- ۶: توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب رضامندی ۹۴
- جدول ۴- ۷: آماره‌های توصیفی مؤلفه‌های رضامندی زناشویی ۹۵
- جدول ۴- ۸: توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب دنیاگرایی ۹۶
- جدول ۴- ۹: آماره‌های توصیفی دنیاگرایی و مؤلفه‌های آن ۹۶
- جدول ۴- ۱۰: توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر ۹۷
- جدول ۴- ۱۱: آماره‌های توصیفی اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر و مؤلفه‌های آن ۹۷
- جدول ۴- ۱۲: همبستگی پیرسون رابطه رضامندی با دنیاگرایی و اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر ۹۹
- جدول ۴- ۱۳: همبستگی پیرسون رابطه رضامندی زنان با دنیاگرایی و اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر ۹۹
- جدول ۴- ۱۴: همبستگی پیرسون رابطه رضامندی مردان با دنیاگرایی و اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر ۱۰۰
- جدول ۴- ۱۵: همبستگی پیرسون رابطه رضامندی با مؤلفه‌های دنیاگرایی ۱۰۰
- جدول ۴- ۱۶: همبستگی پیرسون رابطه رضامندی زنان با مؤلفه‌های دنیاگرایی ۱۰۱
- جدول ۴- ۱۷: همبستگی پیرسون رابطه رضامندی مردان با مؤلفه‌های دنیاگرایی ۱۰۱
- جدول ۴- ۱۸: همبستگی پیرسون رابطه رضامندی زنان با مؤلفه‌های انتخاب همسر ۱۰۲
- جدول ۴- ۱۹: همبستگی پیرسون رابطه رضامندی مردان با مؤلفه‌های انتخاب همسر ۱۰۲

- جدول ۴- ۲۰: همبستگی پیرسون رابطه مؤلفه های رضامندی با دنیاگرایی ۱۰۳
- جدول ۴- ۲۱: همبستگی پیرسون رابطه مؤلفه های رضامندی زنان با دنیاگرایی ۱۰۳
- جدول ۴- ۲۲: همبستگی پیرسون رابطه مؤلفه های رضامندی مردان با دنیاگرایی ۱۰۴
- جدول ۴- ۲۳: رابطه مؤلفه های رضامندی با اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر ۱۰۴
- جدول ۴- ۲۴: همبستگی پیرسون رابطه مؤلفه های رضامندی با مؤلفه های دنیاگرایی ۱۰۵
- جدول ۴- ۲۵: همبستگی پیرسون رابطه مؤلفه های رضامندی زنان با مؤلفه های دنیاگرایی ۱۰۶
- جدول ۴- ۲۶: همبستگی پیرسون رابطه مؤلفه های رضامندی مردان با مؤلفه های دنیاگرایی ۱۰۸
- جدول ۴- ۲۷: همبستگی پیرسون رابطه مؤلفه های رضامندی زنان با مؤلفه های اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر ۱۰۹
- جدول ۴- ۲۸: همبستگی پیرسون رابطه مؤلفه های رضامندی مردان با مؤلفه های اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر ۱۱۱
- جدول ۴- ۲۹: خلاصه مدل رگرسیون رضامندی با دنیاگرایی و اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر ۱۱۳
- جدول ۴- ۳۰: آزمون آنوا معنی داری کلی مدل رگرسیون رضامندی با دنیاگرایی و اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر ۱۱۳
- جدول ۴- ۳۱: ضرایب تأثیر دنیاگرایی و انتخاب همسر بر رضامندی ۱۱۴
- جدول ۴- ۳۲: خلاصه مدل رگرسیون رضامندی زنان با دنیاگرایی و اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر ۱۱۴
- جدول ۴- ۳۳: آزمون آنوا ۱۱۵
- جدول ۴- ۳۴: ضرایب تأثیر ۱۱۵
- جدول ۴- ۳۵: خلاصه مدل رگرسیون رضامندی مردان با دنیاگرایی و اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر ۱۱۵
- جدول ۴- ۳۶: آزمون آنوا ۱۱۶
- جدول ۴- ۳۷: ضرایب تأثیر ۱۱۶
- جدول ۴- ۳۸: خلاصه مدل رگرسیون اسلامی بودن معیارهای انتخاب همسر مردان با دنیاگرایی ... ۱۱۷

- جدول ۴- ۳۹: آزمون آنوا ۱۱۷
- جدول ۴- ۴۰: ضرایب تأثیر دنیاگرایی بر انتخاب همسر ۱۱۸
- جدول ۴- ۴۱: خلاصه مدل رگرسیون رضامندی با مؤلفه های دنیاگرایی مؤلفه های مشترک اسلامی
بودن معیارهای انتخاب همسر ۱۱۸
- جدول ۴- ۴۲: آزمون آنوا ۱۱۹
- جدول ۴- ۴۳: ضرایب تأثیر ۱۱۹
- جدول ۴- ۴۴: خلاصه مدل رگرسیون رضامندی زنان با مؤلفه های دنیاگرایی و مؤلفه های اسلامی
بودن معیارهای انتخاب همسر ۱۲۰
- جدول ۴- ۴۵: آزمون آنوا ۱۲۱
- جدول ۴- ۴۶: ضرایب تأثیر ۱۲۱
- جدول ۴- ۴۷: خلاصه مدل رگرسیون رضامندی مردان با مؤلفه های دنیاگرایی و مؤلفه های اسلامی
بودن معیارهای انتخاب همسر ۱۲۲
- جدول ۴- ۴۸: آزمون آنوا ۱۲۲
- جدول ۴- ۴۹: ضرایب تأثیر ۱۲۳